

Nastavno na rezultate kontinuiranih aktivnosti mapiranja relevantnih dionika u području zelene tranzicije kao i sfere njihova utjecaja započelih u prosincu 2022. godine s predstavnicima prepoznatih organizacija i ustanova u široj lokalnoj zajednici, inicirane su dublje rasprave kojima se usmjeravamo na ideje i prijedloge o “zelenoj” budućnosti na zajedničkom prostoru Primorsko-goranske županije.

Iza nas je dinamičan mjesec u kojem smo pokrenuli niz zanimljivih rasprava kojima se fokusiramo na teme definirane kao prioritetne kroz projekt Community-based action for a green transition, tražeći u dijalogu s dionicima potencijalna rješenja za prepoznate lokalne problematike.

Kronološkim redom riječ je o sljedećima uz popratne sažetke vođenih razgovora, zaključaka, rezultata radionica kojima je obuhvaćeno ukupno 64 sudionika:

Fokus grupe/radionice

- **Krk (27.9.; 7 sudionika)**
 - U glavnom fokusu razmatralo se kako je moguće obnovljive izvore energije implementirati u praksi. Glavni prepoznati izazov je velika razlika između državnih propisa i zakona te prakse te činjenica da je regulatorna infrastruktura koja stoji izvan zakona odsutna i/ili je krajnje zbunjujuća i na kojoj treba raditi. Pozitivna praksa je da su nevladine organizacije u redovnoj komunikaciji s nadležnim ministarstvima kako bi se postavili / implementirali solarni paneli. Prijedlog koji je iznjedrila grupa tiče se tri prezentacije javnosti o važnosti obnovljivih izvora energije.
- **Društvo naša djeca Opatija (29.9.; 5 sudionika)**
 - Glavno pitanje o kojem se raspravljalo je kako djeca, njihovi roditelji i šire obitelji reagiraju i rade na ekološki održivim projektima i temama. Redovito s djecom i njihovim obiteljima provode aktivnosti podizanja svijesti o pravilnom načinu prikupljanja / recikliranja otpada. Sudionici izjavljuju da roditelji, odnosno šire obitelji pokazuju interes za ova područja i žele sudjelovati u „zelenim aktivnostima“ te da općenito imaju svijest o održivoj ekološkoj praksi, no da se ti problemi ne rješavaju na adekvatan način. Za primjer se navodi odvoz otpada, da komunalne službe ne prikupljaju odvojeno otpad namijenjen recikliranju.
- **Gradsko društvo Crvenog križa Opatija (2.10.; 4 sudionika)**
 - Ova fokus grupa se koncentrirala na pitanje urbanizacije u Opatiji i kako se ona može razvijati na održiv način, a koje je ovoj ciljanoj skupini (starijoj populaciji građana) buduću se teško kreću pješačkim stazama / stubištima koja su izmijenjena građevinskim

radovima. Navode primjer Primorsko-goranske županije koja podupire “kapitalne projekte” i izdaje dopuštenja za njih po sistemu gotovo pa automatizma ne uzimajući u obzir lokalne problematike i potrebe. Smatraju da su urbanizacijski projekti i planovi okrenuti interesu stvaranja profita, ne uzimajući u obzir utjecaj tih projekata na lokalni okoliš. Mnogi Opatijci ne znaju da je za to odgovorna Županija, a ne Općina Opatija. Kao jednu od budućih aktivnosti predlažu kampanju za podizanje svijesti o važnosti ovoga, ali i animiranja lokalne zajednice da se aktivira u donošenje odluka i javno odlučivanje.

Intervjui o scenarijima

Održana su dva vođena intrevjua s prepoznatim dionicama u području relevantnih tema - u Rijeci (20.10.2023.) i Cresu (19.10.2023.). S krajobraznom arhitekticom iz Rijeke povernen je razgovor o ulozi zelene politike grada i utjecaju iste na lokalno stanovništvo. Sugovornica kaže da su zelene politike u povojima, a čini se da se rade uglavnom radi stjecanja političkih poena dok u gradskom aparatu rade rijetki entuzijastični pojedinci koji ne mogu pozitivno utjecati na gradsku politiku. Iako grad ima sredstva iz EU izvora stvarne aktivnosti u pogledu gospodarenja otpadom i recikliranja nemaju niti motivirajući niti dalekosežni učinak, što dovodi do demotivacija lokalnog stanovništva. Druga intervjuirana stručnjakinja je sveučilišna profesorica posvećena razumijevanju različitih oblika afektivne nejednakosti, naročito osnaženih u suvremenim društvenim i političkim kontekstima. Sukus razgovora s njom je razmatranje ideje da bi se održiva i lokalno uzgojena hrana mogla ponuditi u javnim

ustanovama, poput Sveučilišta, škola i bolnica. Iako načelno postoji volja i interes da se u tim ustanovama poslužuje lokalno uzgojena hrana, glavno je pitanje zapravo kako to provesti u praksi, primarno zbog centraliziranog sustava donošenja odluka u tim institucijama koje traje dugo i uključuje mnogo različitih osoba. Što je zajednica manja i uključenija, mogućnost za uspjeh u provedbu ove ideje je veća, počevši s manjim koracima, umjesto pokušaja rješavanja cijelog “sustava” odjednom.

Lokalne radionice o vizijama (lokalnih) budućnosti za raspravu o rezultatima istraživanja i izradu plana za provedbu participativnih procesa na lokalnoj razini:

- **Lisina, 3.6.2023.; 23 sudionika**
- Sudionici su raspravljali o izazovima u razvoju održivih ekoloških praksi, uključujući nezainteresiranost donositelja odluka za zelene politike, njihov kratkoročni fokus i nedostatak adekvatnih studija zaštite okoliša. Identificirali su prioritete kao što su unapređenje dijaloga s donositeljima odluka, formiranje zbora građana, osnaživanje javnosti, lokalizaciju održivih inicijativa te fokusiranje na aktivnosti vezane uz jestive parkove i zelene površine, djecu kao buduće generacije i ranjive skupine. Raspravljalo se i o potencijalima Zelene mreže kao platformi za umrežavanje građana i stručnjaka, brzu reakciju na prijetnje okolišu i sudjelovanje u aktivnostima koje podižu svijest građana.

- **Učka (5.10.; 5 sudionika, članova PD Opatija)**
- Glavna tema radionice bila je veza pješačkih staza, turizma i poticanja svijesti lokalnog stanovništva o važnosti očuvanja lokalnog okoliša te prepoznata potreba za koordinacijom različitih zainteresiranih strana koje trebaju raditi koordinirano kako bi se osigurao održivi razvoj regije. Planinarsko društvo Opatija usmjerilo je svoje razmatranje na održavanje postojećih i izradu novih planinarskih puteva. Ova inicijativa ne samo da bi promovirala zdraviji način života među lokalnim stanovništvom i turistima, već bi i dodatno valorizirala prirodne ljepote regije. Kroz diskusiju je predloženo jačanje suradnje sa Turističkom zajednicom koja se već ranije spomenula kao ključni dionik u promicanju održivog turizma.
- **Opatija (17.10.; 6 sudionika, članova kluba 60+)**
- Stariji građani lokalne zajednice ističu veliki pad interesa brige o stanju u gradu nego u prošlim vremenima te smatraju da je komunikacija između lokalnog stanovništva i grada vrlo loša i da je treba poboljšati, naročito izravnom komunikacijom osobnim pristupom kako bi se “zelena pitanja” mogla adekvatno rješavati. Ističu motiviranost profitom koja uzrokuje problem u razmišljanju o rješenjima zelenih pitanja. Sugerirali su da je put naprijed u smislu budućnosti podizanje svijesti i interesa građana, a kao ključna područja vide urbanizaciju, održavanje grada i gospodarenje otpadom.
- **Ika (18.10., 11 sudionika, predstavnika Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu)**
- Glavna tema radionice bila je o tome što je zapravo održivi turizam te kako ga je moguće razvijati/poticati u Primorsko goranskoj županiji nasuprot snažnim interesima za stvaranje profita. Sudionici jasno prepoznaju veliku razliku između narativa o održivom turizmu i načina na koji se to zapravo provodi u praksi te sugeriraju buduća istraživanja na ovu temu.

Aktivnosti su dijelom WP 5 - Strengthening the connection / Događaj 5 - Jačanje veza.

Ovdje možete pristupiti [sažetom izvješću](#) o drugim iskustvima i aktivnostima koje se provedene u drugim, partnerskim CO-GREEN zemljama: Poljskoj, Italiji i Grčkoj.

* *Sudionici aktivnosti suglasni su s objavom audio-vizualnih materijala (fotografije, audio i video zapisi) izrađenih tijekom provedbe.*

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet
University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences

žmergo

Europska unija

Partneri

Za provedbu projekta u Hrvatskoj zaduženi su Udruga Žmergo i Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, u Italiji Udruga Forum Terzo Settore zajedno sa Sveučilištem Tor Vergata iz Rima, u Poljskoj Udruga CAL, Fakultet društvenih znanosti i filozofije Sveučilišta Nikola Kopernik iz Toruňa te Institut za sociologiju, dok su u Grčkoj partneri udruga Euracademy i Općina Karditsa.

Financiranje

Projekt je financiran sredstvima Europske unije u iznosu od 414.313,00 €, a dijelom je programa CERV (Citizens, equality, rights and values), odnosno, “Građani, jednakost, prava i vrijednosti” pokrenut od strane Europske komisije 2021. godine, a koji će biti aktivan do 2027. godine.

Sufinancira
Europska unija